

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 720-01/14-15/
Ljubljana, 10. 12. 2014

Državni svet Republike Slovenije je na 24. seji 10. 12. 2014, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14), obravnaval vprašanje državnega svetnika Janka Požežnika v zvezi s problematiko plačil odškodnin na podlagi 72. člena Zakona o denacionalizaciji, ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašanje državnega svetnika Janka Požežnika in predlaga Vladi Republike Slovenije, da vprašanje prouči in nanj odgovori.

Vprašanje državnega svetnika Janka Požežnika se glasi:

Ali se načrtuje ustanovitev sklada ali drugi finančni viri, iz katerih bi se financirale odškodnine iz denacionalizacijskih postopkov na podlagi 72. člena Zakona o denacionalizaciji (ZDen), ki nastanejo zaradi dolgotrajnosti postopkov in predstavljajo za občine nesorazmerno visoko finančno breme?

Obrazložitev:

V skladu z 72. členom ZDen imajo upravičenci do vrnjenega nepremičnega premoženja pravico, da uveljavijo odškodnino od zavezanca za vračilo teh nepremičnin, za čas od uveljavitve zakona do pravnomočne odločitve o vrnitvi premoženja.

Zaradi dolgotrajnosti denacionalizacijskih postopkov pred državnimi organi (denacionalizacijski postopki vračanja premoženja trajajo tudi več let) prihaja do visokih odškodninskih zahtevkov. Višina odškodnine je med drugim odvisna tudi od dolžine denacionalizacijskega postopka, ki jih vodi država oziroma upravne enote. Lokalne skupnosti na hitrost postopkov ne morejo vplivati, vendar po končanih postopkih nosijo celotno finančno breme teh postopkov.

Kot primer izpostavljamo Občino Žalec, ki je do zdaj sodelovala v dveh dolgotrajnih denacionalizacijskih postopkih, od katerih je eden že končan in v katerem je občina že plačala dosojeno odškodnino, drugi postopek pa še vedno teče, zahtevana višina odškodnine pa je približno 2.600.000,00 evrov. Občina Žalec kot zavezanec za vračilo denacionalizacijskega postopka ni ovirala, ampak je aktivno sodelovala s ciljem, da se postopek čim hitreje zaključi. Ne glede na to postopek traja že več kot 10 let, zaradi česar je tudi podan enormen zahtevke za odškodnino.

V prvem primeru, ko je Občina Žalec odškodnino že plačala, je zoper državo vložila tudi zahtevek za povrnitev odškodnine, vendar se država temu upira, sodni postopek pa še ni končan. Kot argument za nepripravljenost za sosporništvo oziroma povrnitev plačane odškodnine občini le navaja, da mora biti v odnosu do trajanja postopka oziroma zavlačevanja podan naklep, kar pa je povsem nevzdržen argument. Vsekakor gre v prenekaterih denacionalizacijskih postopkih za odločanje v nerazumno dolgih rokih, katerih posledice trenutno nosijo izključno občine, ki na sam potek postopkov nimajo vpliva, predvsem na njihovo dolgotrajnost. Takšna ureditev je krivična do občin, o čemer obstajajo tudi številne strokovne razprave, npr. članek v Pravni praksi št. 39 iz 2013.

Predlaga se, da se zadeva prouči in v korist občin določi, da v podobnih primerih država prevzame plačilo vsaj dela prisojene odškodnine, in sicer del, ki predstavlja kršitev določb Zakona o denacionalizaciji, ki za odločanje o denacionalizacijskih zahtevkih določa enoletni rok za odločbo na prvi stopnji.

Država pri pripravi in implementaciji zakonodaje na področju denacionalizacije ni predvidela vseh zapletov, zaradi katerih se postopki vlečejo leta in celo desetletja. Končno breme je naložila tistim, ki morajo premoženje vračati, pri čemer pa ti ne vodijo postopkov niti ne morejo vplivati na njihovo hitrost. S stališča lokalnih skupnosti, kot kaže primer Občine Žalec, to lahko vodi tudi v neposredno ogrožanje izvajanja osnovnih nalog iz izvirne pristojnosti občin. Kaj naj torej stori občina, ki nima predvidenih rezervnih sredstev za končanje denacionalizacijskih postopkov? Ali naj preneha financirati in izvajati osnovne dejavnosti ali naj najame kredit?

Država, ki je pripravila zakonodajo in jo tudi izvaja, bi morala prevzeti svoj del odgovornosti in za potrebe izplačila odškodnin ustanoviti sklad ali kako drugače priskočiti na pomoč lokalnim skupnostim, ki so obremenjene z nesorazmerno visokimi odškodninami iz denacionalizacijskih postopkov.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da vprašanje prouči in v skladu s četrtnim odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) nanj v roku 30 dni odgovori.

Mitja Bervar
predsednik